

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De transitu maris rubri ca. xxj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

Gitur cum emi

I siffer pharaeo p̄lum, nō eduxit eos moyses p̄ palestinā p̄termi nā egypto; p̄t antiquā molestiā t̄ odiū pastrū: ne insurgeret p̄blistei aduersus eos: s̄ circūdixit eos p̄ desertū: qd ē iuxta mare rubrū p̄ mādato dñi iubēs: vt ducere p̄ pulū ad mōte sinat: ad īmolandū sibi, Tū si penitētes egyptiū yellēt eos p̄seq: granē molestiā sustineret itineris. Armatiōs ascēderūt filiū israel de terra egypti. multa, s̄, sup̄electis le muniti Tū alia trāslatio habet. quinta, p̄ geniē ascenderūt filiū isrl. Moyses em̄ a ias̄ cob quinē fuit, vel p̄ tribū iudea p̄ pharesv̄s: q̄ ad salomonē q̄nq̄ fuerunt mī generatiōnes. Hebrei habet. q̄nq̄ generatiōes ascen̄derūt filiū isrl. Profectiōs de sochor venerūt ī erba. Ethan ciuitas erat tūc deferta ī capite solitudinis, que a iosepho lȳ d̄r, vbi et Nō illā famosā babylonē postea fa bylonem nabucho cā dicit, dum cambū donosor, s̄ altā bas̄es egyptiū vastaret. bylonē, q̄ etiā nūc ī habitat, t̄ d̄r ibi re quiescere brā Catarina ī mōte sinai, t̄ sunt ibi monachī religiosi: t̄ ardet solummodo ole um ī lampadib⁹: qd de cumba illius beate virginis manat.

De ducatu colūne t̄ mari rubro.

Caplīm, XXX.

Omnis autem

D uixit et itineri p̄cedebat eos p̄ diē in colūna nubis t̄ seruore solis: t̄ p̄ noctē ī columnā ignis t̄tra tenebras: t̄ vt sibi a serpentib⁹ p̄uidarent. Prece p̄tq̄ dñs vt reuersi aliquantulū versus egyptū castrametarent ī regiōne pharyroth, q̄ est inter magdalū t̄ mare ī heilephon. Est aut̄ magdalū ciuitas ī finio egypti, ad quā iudei t̄pe hieremie interfecto godolia: p̄mo p̄fugerūt: t̄ posuerūt casta sup̄ mare rubrū. Hui⁹ mari aqua nō est rubea: sed oīs terra circumstant rubea est: ex q̄ vittis gurges t̄ inſific: vñ minium acutissimum excipiēt. Quisq̄d etiā ad esum in fructib⁹ est: in hūc colozē casdit. Ob h̄ ibidē rubre gēme īnueniunt, q̄ bu mo īnvolute t̄ inter arenas attrite terre colorem habet t̄ mari. Hoc mare ī duos ſin̄ diuidit: qui ab oriente est p̄licus appellat, q̄

per se orā eius īhabitāt, alter arabicus d̄r, vbi mī nos dīcimus rubrū: hebreus d̄t canosum: q̄z canne ī litorib⁹ eius abundant. Sane ibi coartati sunt filiū isrl. Extra pte erant montes asperrimi t̄ īmeabiles, ex altera parte mare.

De trāitu maris rubri. Caplīm, XXXI

Mutatumq̄ ē

I cor̄ pharaōis, tulitq̄, ccc, currus p̄prios: t̄, ccc, ab egyptis, t̄ īſe cutus est eos, equites q̄z durit, l. milia, t̄ du cēta milia peditū armatoz. Leuātesq̄ oculi hebrei: viderūt egyptios post se: t̄ timuerūt valde. Nec em̄ fugi facultatē habebāt nec pugre poterāt: q̄z inermes erant, nec ibi morari p̄t ciboz inopia. Cūq̄ plurimū argueret moysen dixit eis, Nolite timere hec fecit dñs v̄t hodie videatis magilla e⁹. Ip̄e pugnabit p̄ vob̄ t̄ vos facebit. Egyptios q̄s vide tis nūc nō videbūt ī sempitēnū. In hebreo pleni⁹ est, nō videbūt ī sempitēnū: vt nūc v̄t detis viuos sc̄. Et orauit moyses ad dñm, Qui ei dixit Quid clamas ad me, Eleua vir gātuā: t̄ extēde manū tuā sup̄ mare t̄ diuide illō vt sup̄ siccū īgredians filiū isrl. Tollēs q̄ se angel⁹ q̄ p̄cedebat eos: stetit p̄tergū inter egyptios t̄ isrl, t̄ erat nubes tenebrosa egyptis: s̄ lucida hebreis Cūq̄ extēdisset moyles manū, flauit vēl v̄hemēs: t̄ p̄tit aquā ī siccū, t̄ diuisū est mare ī, xij, diuīsiōes: vt q̄s tribo p̄ turmas suas īcederet. Et aduocans moyses singulas tribū fīm ordinē nativitatē sue horabat eos vt ip̄m p̄eūtē sequerent. Lūcūtū ītrūsūt īrrare rubē simēo t̄ leuit Iudas prim⁹ aggressus est iter post eū: vñ t̄ ibi meruit regnū. Profecti sūt ḡ p̄ mediuū māris: t̄ erat aq̄ q̄sī mur⁹ a dext̄ eoꝝ t̄ a lena. Qd viderētes egyptiū: velenos īudicabat eos. S̄ cū videret illos illelos abire: ingressū sunt p̄ eos Iac̄s venerat vigilia matutina. Et respexit dñs sup̄ egyptios p̄ colūnā ignis t̄ nu bīs, ī intolerabiles ī gllie matutine, p̄ma bres t̄ graues tonit⁹ oticinū, sc̄da ī tem coruscatoesq̄ ac lāpa pestinū, etiā gallicides īnīcīt super eos nū, q̄rta ātelucanū: Vñ t̄ territi dīcerūt, t̄ ip̄i ī q̄rta īgressū Fugiam⁹ israelē, dñs sunt mare rubrum, em̄ pugnat p̄ eis. Si lij aut̄ isrl fīm Josephū ad ī positā venerūt

Libri Erod.

terram Hebrei hoc tradunt quod cum venissent ad extremum montis porrecti in mare per longam mariam viam eos obliquisse: et circueundo morte ad idem litus egypti rediisse. quod probant sic. Naturam maris est ut quod perit in eo ad primum litorium pasciat. Cum ergo manu saceret egypti mortui in litorio. Propter quod idem erat litorium ex altera mortis parte. Non enim in spacio noctis fere equinoctialis nec illi nec hic etiam ad mediu[m] mari transcurris sent: quod spacio sum est ibi. Lungs sic perturbarent egypti: moyses domino iubete extredit manum suam super mare, et reuerse sunt aquae ad portum locum: et operuerunt egyptios. nec rursum quidem susperfuit ex eis: et tulit israel arma mortuorum, moyses domino canticum exposuit herometro carmine. Lantem domino tecum. Quod quod prius legitur ceteris: canticis de canticis. Nec debet descendendus esse de Joseph: cum alexandro macedoni et exercitu eius dari in sequenti mare pampas leu diuersum fuisse legis: domino subente: quod per eum regnum perparum delere voluit. Moratur est autem israel in terra latus mari. vixi diebus: et cum tympanis et musicis instrumentis singulis diebus veniebat ad litoria: et cantabat domino canticum moysi. vestrum seorsum et mulieres seorsum. In cuius rei memoriam. vixi pascibus diebus canendo redimur ad fontes. Et terminatus hic liber Joseph secundus.

De dulcoratione aque marath.

Capitulum. xxxii.

Ost hec egressi

per sunt in desertus sur. Tunc hebrei
huius in desertu ethan. Dicimus enim
quod prius ante mare fuerunt in deserto ethan. post mare in deserto sur. post helem in deser-
to sun. Ambulaueruntque tribus diebus per solitudinem: nec inuenierunt aqua donec venerunt in marath: ubi aqua inuentum est per amaritudine non poterat bibere. Tunc et locum illud dixerunt marath: ab hac amaritudine aquae. vel post per amaritudine animi. An in equestre est enim quod si sit si non inuenierit potum: quod si inuenientur gustare non possit dominus aut omnibus lignum moysi: quod cum misisset in aqua dulcorate sunt. Forte lignum illud taliter efficacie erat: et forte miraculo factum est: ut in solitudine in quo non erat lignum: inuenientur res lignum. Hebreus dicit: quod illud lignum natura liter amarissimum erat: et ut mirabiliter inotesceret vis divina amara additum amaro dulcedi non operatus est. Josephus videlicet velle quod aque vitiis huius prostraretur: quod si immore fuerat, cum il-

lud. Et ultimum caput: nolite moueant aquam. Dicit enim ibi fuisse modicum puteum. Sumens autem virum moyses quam habebat in pressione scidit eam per medium in longitudine incisionem faciem: et iescit in puteum: et percipit fortibus ut hauriret aquam et plurimum prius effunderent: ut ultima quod remaneret: frequentibus pulsibus exercitata et purgata fieret potabilis. Ibi etiam dedit eis indicia: nondum tamen in re sed datum est permisit: ut obedire sibi vellent.

De duodecim fonsibus et lxxi palmis helem
Ca. xxxiii.

Ost hec ve-

nerunt in he-
lum: ubi es-
p-ram, et fontes, et lxxi. palme. Et dicit
Josephus quod modicum aequaliter erat in fons
tibus: ut quod ex ea modicum summere et manibus censo
sum eet et iustile. Propterea etiam palme non multa
erunt eminebant a terra: quod non sufficiebat humor
ad glutinandum humum. Exinde venient in de-
sertum sun. quod est inter helem et sinai. ubi plures
fecerunt mansiones quod in numeris exponuntur.

De coturnicibus manu. Ca. xxxiii.

XXintodecimo

q- die mensis secundum, maij, xx, die
scz ab

exitu eorum per egyptum.
quatuor secundum pascha certe
lebrabantur: defecerunt
eius vestimenta quod tulerat
per egyptum: et dice-
runt Utinam mortui
essent in egypto. quoniam
sedebamus super ollas
carnium, et comedebamus
panem in saturitate.
Cunctus orasset moyses ad dominum: dixit ad
eos. Audirent dominus murmurationes vestras
contra eum: et dabis vobis vespero carnes et ma-
nepanes in saturitate. Factus est vesper. Et
ascendens coturnis de sinu arabico: ubi per
pum nutritus, transverso medio mari operuit ca-
stra: et ad libitum populi capiebant. Est autem
coturnis avis regia quam Josephus ortygiam vo-
cat, grecus ortogometra, nos vulgo curlegium
dicimus a curredo. Mane vero cum orasset moy-
ses: ros descendens illinitus est manibus eius:
quem prius imbre suspicatur est: sed cum gustasset:
sensisse mellis dulcedinem: et panem permisum datum
intellexit: et facutros per circuitus castrorum

f 2

